SVENSKA CANADA-TIDNINGEN, HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ÅRG. (Year) 25. LÖSNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 7 NOVEMBER, 1917. No. 45

Prov. Librarian dec.17 Winnipeg

Svenskarne i London

För S. C. T. av C. J. ENGVALL.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Vid Sv. Föreläsningsföreningens bildande upptog den på sitt program att söka upprätta skola för barn av svenska föräldrar, särskilt hantverkare. Som ett par försök i den riktningen gjorts förut utan framgång ställde många sig mycket skeptiska till företaget. Barnen bo vitt spridda och som de måste om dagen gå i engelska skolor kunde det blott bliva en aftonskola. Ett utskott, eller styrelse, utsågs av vilken jag blev medlem och som vi inom kort lyckades få medel tecknade till en lärarinnas lön för ett år beslöts att ett försök skulle göras. En lärarinna från Göteborg, fröken Strömberg, antogs och skolan öppnades våren 1908 i skandinaviska West End missionslokaler o... den lyckades över förväntan i alla avseenden. Snart voro 60 barn inskrivna och undervisades i svenska ämnen, såsom historia, geografi och språket samt sång, vartill sedan lades gymnastik och barnen gjorde goda framsteg och visade stort inträsse att lära. Under flera somrar har en ferieresa till Sverige anordnats med en 25 barn varje gång. Dessa resor hava varit barnen, av vilka de flesta ej varit i Sverige förut, till stor nytta och nöje.

Som Sk. W. E. M:s lokaler ej voro särdeles lämpliga som skollokaler och ej heller kunde erhållas alla kvällar, var det förenat med ej ringa svårighet att hålla skolan. Men genom den nya församlingsbyggnaden om vilken vi komma att tala längre fram, har denna svårighet blivit avhjälpt. En andra lärarinna anställdes för ett par år sedan och en ny avdelning, motsvarande vissa klasser i elementarläroverken inrättades, allt vittnande om, att skolverksamheten gått framåt.

Simklubben.

I början av 1900 hade en del hantverkare och kontorister i London, vilka på grund av sitt stillasittande liv, voro i behov av rörelse, bildat en skandinavisk simklubb. Som de flesta emellertid voro svenskar, beslutades 1908 att ändra namnet till "Svenska simklubben". Under den senare tiden har den haft stor framgång och hade före krigets utbrott omkring 140 medlemmar. Den har under tiden tillvunnit sig stor aktning och en framstående ställning bland dylika föreningar i London och fått flera värdefulla pris för olika slag av simning och livräddning. 1910 beslöt föreningen att upptaga gymnastik på sitt program och hållas dessa övningar i den nya kyrkans gymnastiksalen. Ehuru livligt inträsserad även för denna förening, kunde jag av flera skäl ej taga någon vidare aktiv del i den, men det oaktat blev jag invald till hedersledamot i föreningen, vilken ära jag sätter stort värde på.

Svenska välgörenhetsföreningen.

I början av 1880-talet kom en skandinavisk välgörenhetsförening till stånd för att bistå nödställda personer från de nordiska länderna. Då emellertid snart efter Norges skilsmässa från Sverige svårigheter uppstodo inom föreningen, bildade svenskarna en egen förening. Denna förening ger åt gamla orkeslösa personer årligt understöd (pension) samt tillfällig hjälp åt andra behövande, varjämte den brukar hjälpa hem sådana som ej lyckats få någon anställning i London. För något år sedan hade den i inkomster 530 p.st. (9,740 kr.) och 8 personer fingo pension, 70 tillfällig större och mindre hjälp och 21 hjälptes hem.

För ett par år sedan väcktes förslag, att en diakonissa skulle anställas, som skulle hjälpa och vårda fattiga och sjuka. När det förslaget blir realiserat kommer det att bliva till ej ringa välsignelse. Man har också tänkt, att hon skulle taga sig av de många svenska tjänarinnor, som finnas i London.

Svenska Handelskammaren.

En annan förening, som på grund av sin stora betydelse är väl värd att omnämnas, är "Svenska handelskammaren i London". Efter några förberedande möten bildades denna förening den 14 nov. 1905 av ett trettiotal svenska köpmän och andra för saken inträsserade, som då antecknade sina namn som medlemmar och garanterade utgifterna för ett år; var och en fick ansvara för högst 25 p.st. (125 dollars). Handelskammaren har till uppgift att skydda och utvidga Sveriges kommerciella förbindelser med brittiska riket och dess kolonier. Den har allt sedan den bildades utövat en livlig verksamhet, som utvidgats år från år. Att i detalj omnämna vad den under sin mer än 10-åriga verksamhet uträttat medgiver ej utrymmet. Det skulle vara mer än nog för en särskild artikel. Något må dock omnämnas som nog i sin mån kommer att bidraga till att underlätta och öka Sveriges handelsförbindelser med England. Genom Sv. handelskammarens åtgöranden har avgiften för telegram mellan Sverige och England nedsattes liksom hamnavgifterna i London för en del svenska varor, och snabbare ångbåtsförbindelser mellan Göteborg och London upprättats m. m. På sitt kontor, 5 Lloyds Ave., E.C. London, äro en 6 personer permanent anställda. Under 1907, d. v. s. första året, mottogs 1,330 postförsändelser och avsändes 8,861 och 1916 hade de ökats till 12,000 avsända och 35,500 mottagna. Den 31 dec. 1907 hade "kammaren" 187 medlemmar, 1911 över 400 och 1916 800 medlemmar och har sitt eget organ.

Dessa få uppgifter torde vara nog att visa, att det med all rätt kan sägas om Svenska handelskammaren, att den hade en viktig plats att fylla. Undertecknad känner sig glad över att såsom en av grundläggarne och garantitecknarna fått bidraga till, att den kom till stånd. (Forts.)

PREUSSERI I SIN PRYDNO

En hederlig svensk medborgare arresteras på gatan av militärpolis.

En konstig konsul.

Om, när Ni en vacker dag promenerar på Winnipegs gator eller någon annan canadensisk stads gator, en militärpolis stiger fram och lägger händer på eder, sätter handklovar på eder och för eder med sig till det militära häktet genom en folkuppfylld gata, — bliv icke förvånad! Det kan hända eder vilken dag som helst. Det ingår endast i det preussiska systemet i Canada.

Det fick åtminstone en välkänd svensk i Winnipeg, mr. P. Anderson, 253 Chalmers ave., i onsdags kväll erfara. Han stod i halvmörkret helt lugnt språkande vid finnen Matt Kaartinen på Main st., då en ung militärpolis trädde fram och satte handklovarna på både honom och finnen. Det blev naturligtvis folksamling och ägaren till Reliance studio, som har sin ateljé i närheten, kom ut och rådde militärpolisen att anhålla om hjälp från stadens poliskonstapel, som stod i närheten. Men det skulle han aldrig ha gjort, ty även han blev arresterad. Stadspolisen — hans nummer var 186 — kom nu fram och frågade vad som var på färde, men blev avsnäst av militärpolisen och lät sig nöja därmed. Denna hade nu fått hjälp av tre stallbröder — andra militärpoliser — och så fördes de tre fångarna, hopkopplade, genom det folkuppfyllda Main st. — det var Halloween — till det militära häktet vid immigrationshallen.

Här fingo de nu stanna över en timmes tid, och det var först efter långvarigt parlamenterande och sedan militärpolisen sökt pressa de anhållne på $20, men misslyckats, som de släpptes igen utan att få veta orsaken till den upprörande affären.

Följande dag underrättades vicekonsul P. B. Anderson om affären, och han satte sig genast i förbindelse med konsul Harold J. Smith. Mr. P. Anderson är nämligen svensk medborgare och står under konsulatets skydd. Konsul Smith syntes emellertid ovillig att göra något åt saken, varför vicekonsul Anderson ensam följde den förfördelade svensken till militärpolisen för att söka få upprättelse. De fingo företräde inför en sergeant och denne påstod, att den arresterande militärpolisen rapporterat, att de arresterade hjälpt en österrikare att rymma, vilket helt enkelt var en hopkokad historia. Konsul Anderson sjöng ut sitt hjärtas mening, men sergeanten kunde icke förmås att kläcka ur sig mer än att han "var ledsen" och att det var "en högst olycklig affär". Med detta fick man sålunda tills vidare låta sig nöja.

Efter stark påtryckning från Svenska Canada-Tidningens sida förmådde emellertid konsul Smith att i fredags tillsammans med vicekonsul Anderson besöka de militära myndigheterna och avtvinga dem en ursäkt, vilken även gavs. Man erbjöd sig även att till mr P. Anderson frambära en ursäkt. Den felande militärpolisen — en ung pojke på 19 år — hade även blivit bestraffad så tillvida, att alla viktigare uppdrag fråntagits honom, och att han hädanefter kommer att användas endast som springpojke.

Konsul Smith sökte senare i närvaro av vicekonsul Anderson och denna tidnings redaktör skämta bort hela saken. Han uppmanade även S.C.T. att söka släta över affären och att taga den som en "comic opera" eller ett ganska lyckat skämt. S.C.T. kan emellertid icke se saken från den skämtsamma sidan, utan finner det högst allvarligt och betänkligt, att ett dylikt övervåld kan begås mot en hederlig och fredlig svensk medborgare. Den kan icke heller se något skämtsamt däruti, att Sveriges representant i Manitoba på detta sätt söker släta över brott mot dem, som stå under hans skydd.

Vicekonsul Anderson däremot är värd allt erkännande för sitt resoluta uppträdande.

Hertling rikskanslär.

Ett telegram från Amsterdam i tisdags f. v. (som gått genom engelska amiralitetet) uppger att greve Georg von Hertling, premierminister i Bayern, blivit utnämnd till tysk rikskansler. Förre rikskansler Michaelis säges ha fått behålla sin plats som preussisk premierminister.

att försvara Petrograd. — Fransmännen avancera mellan Oisekanalen och trakten av Corbeny och ha nått södra stranden av floden Ailetto. — Över 200,000 fångar ha tagits av tyskarna och österrikarna i kampanjen mot italienarna. — Ett anfall gjordes idag på brittiska fartyg, patrullerande den belgiska kusten, av en med elektricitet kontrollerad snabbgående båt, vilken dock förstördes. — Från London meddelas, att en drabbning utkämpats i Kattegat mellan tyska och brittiska fartyg. Britterna förstörde en tysk hjälpkryssare, armerad med 6 tums kanoner, samt 10 patrullfartyg. 64 fångar räddades. Inga brittiska förluster ha rapporterats. Det har tydligen även förekommit en drabbning i Skagerak, ty män på två danska fartyg ha till de danska myndigheterna rapporterat sänkandet av en tysk raider vid namn Crocodile och tio armerade torpedobåtar.

Måndagen den 5 november.

Storbritannien och Frankrike ha icke blott sänt förstärkning till det nödställda Italien — något sent förstås — utan ha även sänt en deputation bestående av premiärminister Lloyd George, general Sir Wm. R. Robertson och premiärminister Painleve till Italien för att konsultera med myndigheterna där. Italienarna hålla nu inkräktarna tillbaka vid floden Tagliamento. En ny fara hotar emellertid Italien genom en synnerligen stark offensiv rörelse i Trentinoregionen. — I Mesopotamien ha de brittiska trupperna, som operera mot turkarna, drivit en skarp kil in i den ottomanska linjen nordväst om Bagdad och ha tvingat fienden att draga sig tillbaka utmed Tigris, 20 mil från Due till Tekrit. Britterna stå nu cirka 100 mil uppför Tigris från Bagdad. — Tyskarna ha retirerat cirka 2 mil på en 15 mil bred front på Aisne fronten. — Fientliga kryssare ha bombarderat den turkiska kusten. — Det tros, att tyskarna hålla på att utrymma delar av Belgien. Det omtalas nämligen att de hålla på att förstöra fabriker utöver hela landet. — I lördags deltogo amerikanska trupper för första gången i strider på västfronten. — Från Berlin meddelas, att tyska och österrikiska trupper övergått floden Tagliamento i nordöstra Italien och tagit 6,000 fångar. De avancera i västlig riktning.

Tisdagen den 6 november.

Norr om Beersheba i södra Palestina söka britterna taga Gaza. De ha tagit 3,000 turkar till fånga här. Ryssarna ha drivit turkarna från första linjen löpgravar i trakten av Svarta havet och ha på några platser avancerat till den tredje linjen. — Premiärminister Venizelos besöker f. n. Rom och ämnar avlägga besök i andra allierade länder. — En monarkisk

(Forts. å sid. 5.)

Ryssland är på upphällningen

De tyska och österrikiska trupperna gå fortfarande segrande fram mot Italien.

Över 200,000 fångar tagas.

Tyskarna retirera för fransmännen på västfronten. Canadensarna segerrika.

Danmark lider.

Onsdagen den 31 oktober.

På somliga platser blevo tyskarna i går tillbakadrivna ett tusen yard av britterna på Ypresfronten. — 25 beslagtagna amerikanska stålfartyg av på tillsammans 100,000 ton komma att överlämnas till Italien. — Från Berlin meddelas, att byn Passchendaele blivit tagen från tyskarna av canadensarna. — Det amerikanska statsdepartementet, som tagit på entreprenad att avslöja mer eller mindre farliga tyska komplotter, publicerade i går en korrespondens från den notoriske tyske ambassadören i Argentina, greve von Luxburg, av vilken framgår, att Tyskland försökt kontrollera södra Brazilien. Huruvida denna korrespondens gått genom den svenska legationen i Buenos Aires uppgives icke.—Förenta Staterna ha åter lånat Italien $230,000,000.—Den tysk-österrikiska framstöten mot italienarna fortsätter oförhindrad. Udine, den italienska arméns forna huvudkvarter i östra Venetien, har tagits. Fienden pressar även italienarna i västlig riktning från Isonzofronten och inbryter på italienskt territorium från norr genom passen i Carnioalperna. Den nya italienska ministären ter sig som följer: Premier och inrikesminister, Vittorio Orlando; utrikesminister, baron Sonnino; koloniminister, signor Sacchie, finansminister, signor Meda; skattkammarminister, Francesco Nitti; krigsminister, general Alfieri; sjöminister, vice amiral Del Bono; ammunitionsminister, general Alfredo Dallolio; minister för krigspensioner, Signor Dissolad; minister för offentliga arbeten, signor Bari; undervisningsminister, signor Barenini; jordbruksminister, signor Miliani; handelsminister, signor Giufelli; generalpostmästare, signor Faral; transportminister, signor Blanch. — Påven har mottagit flere franska biskopar i audiens och detta betecknas som första steget till en ny fredsproklamation. — Myteri lär ha förekommit i tyska läger i Belgien, men kvävts.

Torsdagen den 1 november.

Från Egypten och Ostafrika komma rapporter om strider. På den senare platsen retirera tyskarna fortfarande. — 14 brittiska handelsfartyg av över 1,600 ton ha sänkts under den senaste veckan. Fyra fartyg under detta tonantal sänktes även. — Cirka ett tusen kvadratmil av italienskt territorium har tagits av tyskarna och österrikarna, och mer än 180,000 italienare ha tillfångatagits och 1,500 kanoner tagits i den åtta dagar långa framstöten från Isonzo och Carnicalperna-fronten. Från Berlin meddelas, att alla Tagliamentos brohuvuden blivit tagna av tyskarna. De tysk-österrikiska trupperna genomträngde de italienska positionerna öster om nedre Tagliamento, där de avskuro och tillfångatogo 60,000 italienare. — Cirka 30 aeroplan i sju grupper deltogo i en raid över London i går kväll. Åtta personer dödades och 21 andra sårades. — Staden Beersheba i Palästina har blivit tagen av britterna. — Under det senaste kvartalet lära tyskarna ha förlorat lika många submariner som under 1916.

Fredagen den 2 november.

Brittiska aeroplan ha anställt raid på tyska aeroplanfabriker i Bäjern och anställt betydlig skada. — Den största delen av general Cadornas armé har tydligen övergått floden Tagliamento och kommer troligen att göra motstånd mot tyskarna på flodens västra strand. — Tyskarna ha retirerat ytterligare på Rigafronten. —Premiärminister Kerenskij har för Associated Press förklarat, att Ryssland är utarbetat. Ryssland kräver nu att de övriga allierade bära krigets börda. Allmänt frågas i Ryssland: "Var är den brittiska flottan?" — Frederich von Payer har utnämnts till vice rikskanslär i Tyskland och herr Friedberg till vicepresident i preussiska ministeriet. Den nye rikskanslären, greve von Hertling, har accepterat följande krav av riksdagsmajoriteten: 1) att preussisk valreform genomföres, 2) att den politiska censuren och belägringstillståndet upphäves och 3) att utrikespolitiken föres på basis av det tyska svaret till påvens fredsnot. — Nya rykten om myterier ombord på tyska krigsfartyg i september månad cirkulera.

Lördagen den 3 november.

Tyskarna ha retirerat från punkter utmed den historiska Chemin des Dames trakten på Aisnefronten i Frankrike. Tyskarna, som länge varit utsatta för häftig artillerield från fransmännen, ha tydligen fallit tillbaka på Laon. — Tyska oroligheter ha förekommit i södra Brazilien och fullständigt paralyserat järnvägstrafiken. — Den ryska regeringen har beslutat

ETT SORGLIGT SLUT.

Den kände svensk-amerikanske författaren O. N. Nelson begår självmord.

"Down and out".

Den i hela Svensk-Amerika, men isynnerhet i nordvästern bekante författaren mr N. O. Nelson, som de senare 8 åren vistats i Oregon, begick i onsdags självmord i Ashland, Ore., genom att skjuta sig. Sjukdom, fattigdom, motgångar och som följd därav den djupaste melankoli har varit hans lott på senare tiden. I åtta års tid har han vistats i Medford, där han varit assuransagent, men de senaste veckorna har han vistats i Colestin för sin hälsa, men utan resultat. Han har även varit sysselsatt med att organisera skandinaviska föreningar i Oregon. Han var vid sin död 58 år gammal samt efterlämnar en femtonårig dotter med sin avlidna hustru från ett föregående gifte. I ett efterlämnat brev uppmanar han dr Swedenburg i Ashland att taga hand om dottern. Han levde skild från sin andra hustru, vilken är bosatt i Minneapolis.

Självmordet fick ett tragiskt efterspel därigenom att Nelson, som sköt sig på ett hotell vid 8-tiden på kvällen, icke avled förrän kl. 1 på natten. Då man skyndade till Nelsons rum efter det fatala skottet fann man ett brev, i vilket han bad sin dotter Linnea om förlåtelse för vad han gjort och uppmanade henne att taga vara på hans saker, förvarade i det hus, där han bott hos en mrs Walles. Man förde då flickan i automobil från Medford, där hon vistas vid "St. Marys academy", till den döende faderns sida och hon stannade hos honom tills han utandades sin sista suck. Nelson lär efterlämna släktingar i Sverige, vilka han hoppades skall taga hand om flickan.

Mr Nelson hade redan i augusti skrivit ett slags avskedsbrev till sina vänner, i vilket han beklagar att hans motgångar blivit honom övermäktiga och att sedan han lämnade Minnesota allt gått honom emot. Han framhåller att han alltid sökt leva rättrådigt och aldrig kunnat fördraga humbug och falskhet, men att han nu är "down and out" och icke kan uthärda längre, ty han saknar all energi och förmåga att samla sina tankar. Han har varit "besynnerlig" sedan ett par år tillbaka, påstå hans bekanta.

Allmänna val d. 17 december

Nominationsdagen blir den 19 November, utom i Yukon, där den blir d. 28 Jan.

Parlamentet öppnas 28 febr.

Soldaterna börja rösta den 20 november och hålla på i cirka fem veckor.

234 ledamöter.

I onsdags meddelades från Ottawa, att dominionvalen komma att äga rum måndagen den 17 december. Nominationsdagen blir måndagen den 19 noveber. Detta gäller alla valkretsar utom Yukon Territory. I Yukon blir nominationsdagen den 31 december och valdagen fyra veckor senare eller måndagen den 28 januari. Parlamentet sammanträder den 28 februari.

Det förestående valet blir utan motstycke i Canadas historia. På grund av att soldater och flottister och deras anhöriga fått rösträtt måste en helt ny valmaskin inrättas. Valställen måste upprättas i Frankrike, Belgien, United Kingdom, Västindien, Canada och på havet. Röstlängderna måste revideras, i det de, som tilldelats rösträtt, komma att tillföras dem, och de, som förlorat sin rösträtt, borttagas. 20,000 tjänstemän krävas för detta arbete, som genast tager sin början.

Militära valmän i Canada skola rösta på samma sätt som civila. Alla soldater utanför Canada skolabörja rösta den 20 november. Det kommer antagligen att dröja fem veckor, innan resultatet av soldaternas röstning blir känt.

Det nya underhuset kommer att bestå av 234 medlemmar mot 221 i det gamla.

Washington blir "torrt".

Washington blev torrt i onsdags kväll, enligt den lag, som antogs i kongressen i vintras. Torrläggningen skedde med relativt lugn.

Tillfrisknar.

Redaktör Ruben Heidenblad vid Svea i Worcester, Mass., har tillfrisknat så pass, att han i dagarna kan lemna lasarettet i Boston. Läkarna hysa nu godt hopp om att han blivit befriad från följderna av det förgift, som han genom misstag intog lördagsaftonen den 13 oktober.

Munkorg på Harden.

Enligt en uppgift i "Lokal Anzeiger", återgiven i ett telegram från Amsterdam, har redaktör Maximilian Harden, vilkens oförskräckta yttranden vid flere tillfällen föranlett till indragning av hans tidning "Zukunft", nu av de tyska myndigheterna blivit förbjuden att vidare hålla offentliga föredrag.

UR SENASTE SVERIGE-POST

Första kammarvalet i Göteborg. — Avslagen nådeansökan. — Stora eldsvådor.

— K. m:t har nu utnämnt och förordnat rådmannen vid rådhusrätten i Göteborg, krigsdomaren, vice häradshöfdingen G. J. B. Lindberg att vara justitieborgmästare i Göteborg.

— Stadsfullmäktige i Göteborg företogo den 28 sept. val av fem ledamöter av Första kammaren för Göteborgs stad under perioden 1918—1923. Valda blevo från högern stadsfullmäktiges vice ordförande fabrikören Gustaf Boman och assuransdirektören Aug. Lillienau, från de frisinnade riksdagsmannen häradshöfding Otto Mannheimer och handlanden Hjalmar Wijk samt från socialdemokraterna lifsmedelsrådet riksdagsmannen C. E. Svensson, Eskilstuna.

— En stor eldsvåda utbröt kl. 2 e.m. den 28 sept. utanför Göteborg, då lågor syntes slå upp genom taket till Backa såg vid den s. k. Ringkanalens slutpunkt uppe i Tingstadsvassen. I den stora träbygnaden närmast älven förvarades en hel del lådbräder och annat torrt virke, hvilket allt brann som fnöske i den hårda stormen, och inom kort hade elden kastat sig över maskinhuset, hvars tak och inredning förstördes, medan yttermurarna av tegel blevo kvarstående. Därifrån slungades lågorna i vindriktningen upp över de till sågen hörande upplagen av pitprops, lådor och lådämnen, och hela området var snart ett enda flammande eldhav. Till en början var man hänvisad endast till vattenlangning, och det såg mycket hotande ut, särskildt för de stora upplag av plank och bräder, tillhörande grosshandl. E. Klingener, hvilka lågo alldeles i vindriktningen och ständigt överhöljdes av rök, gnistor och eldflagor från jättebålet. Även C. A. Olssons pråmvarf, där sex pråmar lågo i sågens omedelbara närhet, var till en början hotat, men tack vare den omständigheten, att man därifrån i god tid observerade elden och hann vidtaga en del mått och steg, avvärjdes det hotande tillbudet. Skadorna på Klingenerska egendomen inskränka sig till 20- a 25,000 kr., men hade lätt nog kunnat tiodubblas. Återstoden av

(Forts. å sid. 8.)

A. B. HUDSON AVGÅR

Hudson efterträdes som attorney-general i Manitoba av Thomas Johnson.

G. A. Grierson minister.

I lördags tillkännagav premiärminister Norris, att Hon. A. B. Hudson, som varit Manitobas attorney-general, sedan Norris-regeringen bildades, avgått, emedan skötandet av hans privata affärer icke tilläte honom att sköta en ministerplats. Han efterträdes

Hon. Thos. H. Johnson.

av Hon. Thos. H. Johnson, minister of public works. Till mr. Johnsons efterträdare som minister of public works har utsetts Hon. George A. Grierson, M.P.P. för Minedosa.

Mr. Grierson är uppfostrad i Winnipeg. För 27 år sedan flyttade han till Minedosa, där han blev rektor för folkskolorna. År 1914 invaldes mr.

Hon. G. A. Grierson.

Grierson i legislaturen och 1915 omvaldes han med stor majoritet. Han anses vara ett gott huvud.

Hon. A. B. Hudson har icke avgått ur legislaturen. För mr. Grierson blir det nödvändigt att appelera till valmännen i sin valkrets för att bli endorserad som minister.

TVÄNGSUTSKRIVNINGSLAGEN INFÖR DOMSTOL.

I Montreal anser man den okonstitutionell.

I onsdags påbörjades i högsta domstolen i Montreal en rätegång mot tvångsutskrivningslagen, som av käranden anses vara okonstitutionell. Käranden är Paul Emile Mongeau, som sitter häktad för att hava fällt upprorska yttranden. Saken kommer upp för domar Bruneau. British North America act av 1867 åberopas för att bevisa, att canadensare icke kunna tvingas ut i militärtjänst utanför Canadas gränser.

Tvångsutskrivningslagen kommer emellertid under tiden att enforceras, men om domstolen finner den okonstitutionell, kommer detta att beröra hela Canada, och måste sannolikt tvångsutskrivningslagen inhiberas. Saken kommer då upp för justitieministern i Ottawa.

Guvernör i New Brunswick.

Hon. Wm. Pubsley, f. d. M.P. för St. John, har antagit inbjudan att bliva guvernör i New Brunswick efter Hon. G. W. Ganong.

NORGE MORSKAR SIG.

Sänder en skarp not till Tyskland.

Norge har sändt en skarp not till Tyskland i samband med sänkandet av norska fartyg av tyska submariner. Dessa fartyg sänktes, då de voro konvojerade av brittiska fartyg på Nordsjön förra månaden, och tyskarna gjorde inga som helst ansträngningar att rädda besättningarna. Flera norska sjömän omkommo därvid.

I noten fästes uppmärksamhet på att Tyskland efter sänkandet av norska fartyg i ishavet notifierats om, att det norska folket skulle anse ett nytt fall av samma slag som en kränkning av humanitetens lagar.

Laurier utger sitt manifest

I ett längre dokument klarlägger Laurier ställningen i Canada och sitt program.

Mot tvångsutskrivningslagen.

Utlovar livsmedelskontroll, borttagandet av tariffer och stoppandet av förtjänster.

Manliga ord.

Sir Wilfrid Laurier har utgivit sitt länge väntade manifest. Det är adresserat "Till det canadensiska folket". Tyvärr är det av sådan längd, att vårt utrymme icke tillåter oss att återgiva det i sin helhet. Det är ett synnerligen märkligt dokument, tydligen författat av en patriot, vars hjärta brinner varmt för Canada och dess folk. Det innehåller även många sanningsord om Bordenregeringen, den nuvarande humbugskoalitionen och det preussiska systemet i Canada.

Angående den viktiga frågan om Canadas deltagande i kriget förklarar Sir Wilfrid, att "en fundamental invändning mot regeringens tvångsutskrivningspolitik är, att den tvångsutskriver endast mänskliga liv, och att den icke försöker tvångsutskriva rikedom, resurser eller några andra personers tjänster än sådanas, som komma under tvångsutskrivningslagens åldersgränser." En Lauriergeringens första plikt skall bliva "att finna män, pengar och resurser, som äro nödvändiga för att stödja våra tappra soldater vid fronten". Sir Wilfrid tillägger:

"Angående den nuvarande tvångsutskrivningslagen kommer den icke vidare att enforceras, förrän folket haft tillfälle att uttala sig om den genom referendum. Jag har redan förut lovat att underställa lagen folkets utslag och att rätta mig efter majoritetens utslag."

Detta uttalande innebär, att Sir Wilfrid står fast vid sin åsikt, att folket skall få bestämma, om det vill ha tvångsutskrivningslag eller icke. Om Laurier kommer till makten, är det sålunda hans avsikt att avstanna allt arbete på tvångsutskrivning och anställa ett referendum, där naturligen alla canadensiska medborgare — män och kvinnor — komma att få deltaga. Under sådana förhållanden inser man lätt, att det icke blir någon tvångsutskrivning, om Sir Wilfrid kommer till makten.

Sir Wilfrid har f. ö. inga milda ord om tvångsutskrivningen. Han visar tydligt och klart, hur denna påtvingats folket mot dess vilja, sedan Sir Robert Borden i parlamentet högtidligt förklarat, att han aldrig tänkt genomföra den.

Som botemedel mot den ekonomiska situationen i Canada, som är kritisk, utlovar Sir Wilfrid tariffreform, kontroll av livsmedel och priser. Han lovar även att stoppa all otillbörlig förtjänst.

De två ökningarna i tariffen sedan krigets början ämnar han borttaga. De äro: "7½ proc. på alla varor, som komma in i Canada från andra länder än Storbritannien och 5 proc. på varor, som komma från Storbritannien." Han ämnar även "genast borttaga tullen på jordbruksredskap och andra viktiga saker, som västerns farmare kräva tullfrihet för."

I samband med de höga levnadsomkostnaderna ämnar han taga drastiska steg för att ställa under regeringskontroll alla födoämnesproducerande fabriker, så att födoämnen kunna säljas till ett fixerat pris under regeringens kontroll. Om man icke på ett tillfredsställande sätt kan arrangera med de födoämnesproducerande fabrikerna, förklarar han sig icke komma att tveka att lägga beslag på dem.

Vidare heter det i manifestet:

"En av de viktigaste kontributionerna för att vinna kriget är att stoppa all förtjänst på krigsförnödenheter. Min administrations första plikt blir att se till att landet, som betalar dessa förnödenheter, försäkras mot att omåttliga förtjänster tagas på dessa." Om det visar sig nödvändigt, kommer Sir Wilfrid att taga kontroll över de fabriker, som tillverka krigsmaterial.

Sir Wilfrid kritiserar även den förra regeringens lagstiftning och den s. k. koalitionsregeringens — han säger med rätta "så kallade" — program. Han finner i detta icke ett spår av att de liberala medlemmarna förmått sina kolleger att uppsätta sådana punkter, som de hittills ansett nödvändiga. Han kallar de flesta artiklarna i detta program "fadda banaliteter, som återuppväckts för ett nytt val".

Han förklarar även, att lagen om rösträtt i krigstid, som genom "closure" antogs, "är en fläck på själva rättvisans instinkt". Han visar i detta sammanhang, hurusom demokrati och parlamentarism i Canada blivit endast ett tomt ord, och hurusom några yrkespolitici förmått genomdriva autokratiska åtgärder mot folkets vilja. Han förutspår, att man icke kan vänta någon immigration till Canada, som så skamligt svikit sina löften till naturaliserade medborgare, att det frånrövat dem den rösträtt de heligt blivit lovade. De liberala medlemmarna i

(Forts. å sid. 5.)